

Алла ЧИКУРКОВА,

д-р екон. наук, професор, кафедра менеджменту,
публічного управління та адміністрування

Ігор РАВЛЮК,

аспірант спеціальності 073 «Менеджмент»

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,

м. Кам'янець-Подільський

СУТНІСТЬ І ПРИНЦИПИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВОМ

Стратегічне управління підприємством це процес, за допомогою якого вищі керівні ланки здійснюють довгострокове керівництво підприємством та у процесі цієї діяльності визначають специфічні цілі, та стратегії для їх досягнення, враховуючи всі найвпливовіші зовнішні та внутрішні умови, а також забезпечують виконання усіх розроблених планів [1].

Сутність стратегічного управління процесом забезпечення ефективності діяльності підприємством полягає у створенні взаємозв'язку місії з основними цілями підприємства в сучасних мінливих умовах, тобто здійснення прогностичного управління з розробленням напрямків функціонування підприємства. Вибір стратегії управління впливає на розміщення основних засобів способом, найбільш корисним для підприємства. Ця вихідна функція є необхідною та загальноновизнаною практикою, яка відкладає відбиток на всі аспекти життя підприємства. У процесі вибору стратегії аналізуються як зовнішні, так і внутрішні показники підприємства, і на основі всебічного охоплення даних будується курс у якому підприємство буде функціонувати. Правильний аналіз та вибір відповідної стратегії – запорука успішного функціонування підприємства та завоювання ніші, у якій воно знаходиться.

Ефективність стратегічного управління відображатиме стійкість процесів трансформації вхідних компонентів у процесі реалізації стратегічної мети, що дає можливість визначити категорію ефективності як функціональний критерій стану системи стратегічного управління. Ефективність діяльності підприємства з використанням стратегічного управління підприємством має полягати у наступних пунктах: підвищення конкурентоспроможності підприємства в довгостроковій і короткостроковій перспективі, що вимагає вирішення таких завдань: визначення найбільш значущих факторів, що впливають на конкурентоспроможність продукції підприємства; їх об'єднання в єдину цифрову модель, визначення та оцінка конкурентоспроможності продуктів на ринку; визначення закономірностей зміни окремих показників продукції та їх конкурентоспроможності [2].

Ефективність при такому підході визначає сукупність характеристик підприємства, що включає витрати, якість та інновації. Саме тому вибір стратегії прямо пов'язаний з процесом забезпечення ефективності підприємства.

Наведено наступні характерні риси застосування концепції стратегічного управління:

1. Опірається на поєднанні теорії: системні, ситуаційні та цільові підходи до функціонування організації, що визначаються як відкрита соціально-економічна система. Застосування лише однієї із засад не дає повної можливості досягти визначених результатів – функціонування та розвиток підприємства у довгостроковій перспективі.

2. Орієнтація на визначення умов, в яких знаходиться та функціонує організація, що дозволяє створювати адекватні цим умовам системи стратегічного управління, які будуть відрізнятися одна від одної в залежності від особливостей організації та характеристик її зовнішнього середовища.

3. Зосереджує увагу на необхідності збору і використанні баз стратегічної інформації. Аналіз інформації для прийняття стратегічних рішень дає змогу

визначити послідовність заходів щодо змін в організації за допомогою зменшенню невизначеності ситуації.

4. Допомагає прогнозувати наслідки рішень, впливаючи на ситуацію шляхом відповідного розподілу ресурсів, створення ефективних звязків та стратегічної поведінки працівників.

5. Завбачає використання інструментів та методів розвитку організації, наприклад «дерево цілей», «стратегічного набору», стратегічних планів, стратегічних програм, стратегічного планування та контролю.

6. На самій вершині дерева цілей міститься ціль, яка відповідає твердженням: «На що змінити», «Як змінити» та «У якій послідовності». На наступному рівні викладені критичні фактори успіху. Вони є головними цілями, які обов'язково виконуються для досягнення цілі [3].

Наведені характеристики не вичерпують сутність концепції стратегічного управління підприємством, а надають можливість визначити ті складові, які найбільше впливають на діяльність і розвиток підприємств.

Список використаних джерел

1. Chykurkova A., Didukh S. Theoretical and methodological basis for evaluating the efficiency of functioning of joint-stock companies in the system of their management. Management of the 21st century: globalization challenges. Issue 4: collective monograph / in edition D. Diachkov. Prague. Nemoros s.r.o. 2023. Czech Republic. p. 123-130.

2. Чикуркова А. Д., Юр'єв В. В. Diversification of the agricultural enterprises: backgrounds and development prospects. Modern Science - Moderní věda. 2022. №1. p. 29-40.

3. Karpenko J., Kuznetsova I., Chykurkova A., Matveyeva M., Hridin O., Nakonechna K. Formation of the enterprise strategy based on the industry life cycle [Text]. *Independent Journal of Management & Production*. 2021. N. 12(3). Special Edition ISE, S&P. P. 262-280.